
Y CYNGOR, 14.05.15

Yn bresennol: Y Cynghorydd Dilwyn Morgan (Cadeirydd);
Y Cynghorydd Eric Merfyn Jones (Is-gadeirydd).

Y Cynghorwyr: Craig ab Iago, Stephen Churchman, Endaf Cooke, Annwen Daniels, Anwen Davies, Lesley Day, Dyfed Edwards, Elwyn Edwards, Trevor Edwards, Thomas Ellis, Alan Jones Evans, Aled Evans, Jean Forsyth, Gwen Griffith, Selwyn Griffiths, Alwyn Gruffydd, Sian Gwenllian, Annwen Hughes, John Brynmor Hughes, Louise Hughes, Jason Humphreys, Peredur Jenkins, Aeron M.Jones, Anne Lloyd Jones, Brian Jones, Charles W.Jones, Elin Walker Jones, John Wynn Jones, Sion Wyn Jones, Eryl Jones-Williams, Beth Lawton, June E.Marshall, Dafydd Meurig, Christopher O'Neal, Dewi Owen, Michael Sol Owen, W.Roy Owen, William Tudor Owen, Nigel Pickavance, Caerwyn Roberts, John Pughe Roberts, Liz Saville Roberts, W.Gareth Roberts, Mair Rowlands, Angela Russell, Dyfrig Siencyn, Mike Stevens, Glyn Thomas, Ioan Thomas, Ann Williams, Eirwyn Williams, Elfed Williams, Hefin Williams, John Wyn Williams, Owain Williams, R.H.Wyn Williams, Mandy Williams-Davies a Robert J.Wright.

Hefyd yn bresennol: Dilwyn Williams (Prif Weithredwr), Iwan Trefor Jones (Cyfarwyddwr Corfforaethol), Dafydd Edwards (Pennaeth Cyllid), Geraint Owen (Pennaeth Cefnogaeth Gorfforaethol), Iwan Evans (Pennaeth Gwasanaeth Cyfreithiol / Swyddog Monitro), Rhun ap Iarll (Uwch Gyfreithiwr / Dirprwy Swyddog Monitro), Arwel E.Jones (Uwch Reolwr Democratiaeth a Chyflawni) ac Eirian Roberts (Swyddog Cefnogi Aelodau a Chraffu).

Ymddiheuriadau: Y Cynghorwyr Eddie Dogan, Gwynfor Edwards, Gweno Glyn, Simon Glyn, Linda Wyn Jones, Llywarch Bowen Jones, Dilwyn Lloyd, Linda Morgan, Peter Read, Gareth Thomas, Gethin Glyn Williams, Gruffydd Williams ac Eurig Wyn.

Rhodddwyd anerchiad gan y Cynghorydd Dewi Owen, Cadeirydd 2014/15.

1. CADEIRYDD

Etholwyd y Cynghorydd Dilwyn Morgan yn gadeirydd am 2015/16.

Llofnododd y Cynghorydd Dilwyn Morgan ddatganiad yn derbyn y swydd o Gadeirydd Cyngor Gwynedd am 2015/16.

2. IS-GADEIRYDD

Etholwyd y Cynghorydd Eric Merfyn Jones yn is-gadeirydd am 2015/16.

Llofnododd y Cynghorydd Eric Merfyn Jones ddatganiad yn derbyn y swydd o is-gadeirydd Cyngor Gwynedd am 2015/16.

3. COFNODION

Llofnododd y Cadeirydd gofnodion y cyfarfod diwethaf o'r Cyngor a gynhaliwyd ar 5 Mawrth, 2015 fel rhai cywir.

4. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

- Datganodd y Cynghorydd Aeron M.Jones fuddiant personol yn eitem 13(a) ar y rhaglen – Rhybudd o Gynnig gan y Cynghorydd Sian Gwenllian – oherwydd ei fod wedi cynnig gofod swyddfa i Trinity Mirror.
- Datganodd y Cynghorydd Eryl Jones-Williams fuddiant personol yn eitem 13(a) ar y rhaglen – Rhybudd o Gynnig gan y Cynghorydd Sian Gwenllian – oherwydd ei fod yn gweithio fel newyddiadurwr.

'Roedd yr aelodau o'r farn eu bod yn fuddiannau sy'n rhagfarnu a gadawsant y cyfarfod yn ystod y drafodaeth ar yr eitem.

5. CYHOEDDIADAU'R CADEIRYDD

(1) Croeso

Croesawyd y Cynghorydd Glyn Thomas, yr aelod newydd dros Ward Cadnant, i'w gyfarfod cyntaf o'r Cyngor.

(2) Llongyfarchiadau

Llongyfarchwyd y canlynol:-

- Y Cynghorydd Liz Saville Roberts a Hywel Williams ar gael eu hethol yn Aelodau Seneddol. Gan mai hwn oedd ei chyfarfod olaf fel aelod o'r Cyngor hwn, rhoddodd y Cynghorydd Liz Saville Roberts anerchiad byr gan nodi y bu'n fraint bod yn aelod o Gyngor Gwynedd dros nifer o flynyddoedd a'i bod wedi dysgu llawer o'r profiad.
- Elfyn Evans o Ddinas Mawddwy a ddaeth yn drydydd yn yr Ariannin ym mhencampwriaeth ralió'r byd, ac a oedd ar hyn o bryd yn bedwerydd yn y bencampwriaeth. Nodwyd mai dyma'r tro cyntaf i Gymro gyrraedd y fath safon.
- Grŵp Gwerin 9bach ar eu llwyddiant diweddar yn ennill albwm y flwyddyn gyda'r albwm 'Tincian' yng Ngwobreuon Gwerin Radio 2 yn Stadiwm y Mileniwm.
- Clwb Pêl Droed y Bala ar gyrraedd cystadleuaeth Cwpan Europa am yr ail dymor yn olynol.

(3) Cydymdeimlad

Cydymdeimlwyd â'r Cynghorydd Glyn Thomas ar golli ei fam.

Nodwyd hefyd bod y Cyngor yn dymuno cofio am eraill o fewn cymunedau'r sir oedd wedi colli anwyliaid yn ddiweddar.

Safodd y Cyngor fel arwydd o barch.

(4) Dymuniadau Gorau

Dymunwyd yn dda i'r Cynghorwyr Eddie Dogan a Linda Morgan oedd yn derbyn triniaeth ar hyn o bryd.

(5) Cyffredinol

Tynnu sylw at lythyr a anfonwyd at yr aelodau ynglŷn â'r gyfres o weithdai craffu aelodau ar y toriadau ac anogwyd pawb i fynychu'r sesiynau hollbwysig hyn.

Nodwyd bod y Cynghorydd Aeron M.Jones yn chwilio am 12 cynghorydd neu aelodau o staff i redeg neu gerdded am gyfnod o 2 awr ar gaeau Treborth, Bangor ym mis Mehefin er mwyn codi arian tuag at Apêl Nyrsus Macmillan yng Ngwynedd.

Atgoffwyd yr aelodau y byddai 2016 yn ganmlwyddiant Gwrthryfel y Pasg yn Iwerddon. Nodwyd y cynhelid digwyddiadau o gwmpas mis Mehefin y flwyddyn nesaf i gofio'r adeg pan gyrhaeddodd y carcharorion y gweryll-garchar yn Fron-goch, Y Bala a phwysleisiwyd ei bod yn amserol i gysylltu â Llywodraeth Iwerddon er mwyn hybu twristiaeth yn yr ardal.

6. DIWYGIO CYNLLUN HAWLIAU DIRPRWYEDIG SWYDDOGION

Cyflwynodd yr Arweinydd adroddiad ar yr angen i addasu'r Cynllun Dirprwyo i Swyddogion yn dilyn ail strwythuro'r Adrannau Adnoddau Dynol a Strategol a Gwella er creu Adran Cefnogaeth Gorfforaethol.

PENDERFYNWYD derbyn yr adroddiad, diwygio'r Cynllun Dirprwyo i Swyddogion yn unol ag Atodiad 1 i'r adroddiad a dirprwyo'r hawl i'r Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol i wneud addasiadau golygyddol i'r Cyfansoddiad sydd yn deillio o'r newidiadau.

7. CYDBWYSEDD GWLEIDYDDOL Y CYNGOR

Cyflwynodd yr Arweinydd adroddiad yn adolygu cydbwysedd gwleidyddol y Cyngor gan ychwanegu y byddai'r mater hwn gerbron y Cyngor nesaf hefyd yn sgil datblygiadau y bore hwnnw.

PENDERFYNWYD mabwysiadu dyraniad seddau ar bwyllgorau'r Cyngor yn unol â'r tabl isod:-

PWYLLGORAU CRAFFU

	Plaid Cymru	Annibynnol	Llais Gwynedd	Llafur	Democratiaid Rhyddfrydol	Aelod Unigol
Corfforaethol	9	4	3	1	1	
Cymunedau	8	4	3	1	1	1
Gwasanaethau	9	4	3	1		1
Archwilio	8	5	3	2		

PWYLLGORAU ERAILL

	Plaid Cymru	Annibynnol	Llais Gwynedd	Llafur	Democratiaid Rhyddfrydol	Aelod Unigol
Gwasanaethau Democratiaeth	7	4	3	1		
Iaith	7	4	3	1		
Cynllunio	7	3	3	1	1	

Trwyddedu Canolog	7	4	3			1
Apelau Cyflogaeth	3	1	1	1		1
Penodi Prif Swyddogion	7	4	2	1	1	

Nifer y seddau	72	37	27	10	4	4	154
-----------------------	-----------	-----------	-----------	-----------	----------	----------	------------

	Plaid Cymru	Annibynnol	Llais Gwynedd	Llafur	Democratiaid Rhyddfrydol	Aelod Unigol
Pensiynau	2	2	1	1	1	
Cydbwyllgor Ymgynghorol Lleol	6	2	2	1		
Cydbwyllgor Addysg Anghenion Arbennig	3	2	1			1
Pwyllgor Polisi Cynllunio ar y Cyd	4 (3 sedd ac un eilydd)	2	1	1		
CYSAG	3	2	2			

Cyfanswm y Seddau	90	47	34	13	5	5	194
--------------------------	-----------	-----------	-----------	-----------	----------	----------	------------

8. ADRODDIAD BLYNYDDOL GAN Y PENNAETH GWASANAETHAU DEMOCRATAIDD AR RAN Y PWYLLGOR GWASANAETHAU DEMOCRATAIDD YNG NGHYSWLLT CEFNOGAETH I AELODAU

- (a) Cyflwynodd y Cynghorydd Lesley Day, Cadeirydd y Pwyllgor Gwasanaethau Democratiaidd adroddiad blynyddol yn diweddarau'r aelodau ynghylch y gefnogaeth sydd ar gael, y datblygiadau sydd wedi'u gwireddu a'r rhai sydd ar waith.

Ar bwynt o gywirdeb, nododd fod angen cynnwys y Cynghorydd Beth Lawton, Pencampwr Iechyd Meddwl, yn y fersiwn Saesneg o'r rhestr pencampwyr (paragraff 2 o'r adroddiad).

Diolchwyd i'r Cynghorydd Lesley Day am ei gwaith yn symud yr agenda hwn yn ei flaen.

Yn ystod y drafodaeth:-

- Mynegwyd siomedigaeth nad oedd adroddiad yr Ymchwiliad Craffu O'r Ysbyty i'r Cartref (rhan 2) wedi'i gyhoeddi, er iddo gael ei gyflwyno yn Rhagfyr y llynedd. 'Roedd aelodau'r ymchwiliad wedi gweithio'n galed iawn ac 'roedd yr adroddiad, oedd yn feiriadol o'r Gwasanaeth Iechyd ac Adran y Gwasanaethau Cymdeithasol, wedi ei lastwreiddio ers hynny.
- Nodwyd y bu'r cyfweiliadau datblygiad personol yn fuddiol dros ben ac anogwyd aelodau eraill i fanteisio ar y cyfle hwn.

- (b) Adroddwyd bod angen dewis Cadeirydd ar gyfer 2015/16.

PENDERFYNWYD ethol y Cynghorydd Thomas Ellis yn Gadeirydd y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd am 2015/16.

9. RHYBUDDION O GYNNIG

- (a) Cyflwynwyd y rhybudd o gynnig a ganlyn gan y Cynghorydd Sian Gwenllian, yn unol â'r Rheolau Gweithdrefn, ac fe'i heiliwyd.

“Rwy’n galw ar y cyngor i ddatgan siom ynghylch penderfyniad Trinity Mirror, cyhoeddwr papurau newydd, i gau swyddfa'r Herald yng Nghaernarfon gan roi terfyn ar bresenoldeb yn y dref sy'n ymestyn dros 180 mlynedd, a dangos cefnogaeth lwyr i'r newyddiadurwyr a'r aelodau staff eraill sy'n cael eu heffeithio.

Dyma swyddfa ar gyfer y Daily Post, y Caernarfon and Denbigh Herald, yr Holyhead and Anglesey Mail, y Bangor and Anglesey Mail ac Yr Herald Gymraeg. Mae Caernarfon yn gartref traddodiadol i'r wasg ac yn ganolbwynt pwysig yn fwrdeistrefol, yn ddiwylliannol ac yn hanesyddol. Ceir llys y goron, llys sirol a llys ynadon yn y dref; yn ogystal â chrwner gogledd orllewin Cymru a phencadlys Cyngor Gwynedd.

Galwaf hefyd ar y Cyngor i wneud popeth o fewn ei allu i sicrhau parhad presenoldeb staff Trinity Mirror mewn swyddfa yng Nghaernarfon. Mae gohebwr yn gweithio yn y cymunedau maen nhw'n eu gwasanaethu, o stafell newyddion lleol, yn creu newyddiaduraeth dda - elfen hanfodol o ddemocratiaeth leol a ffynhonnell wybodaeth werthfawr i drigolion Gwynedd a thu hwnt. Pryderaf y byddai cau'r swyddfa bresennol yn cynrychioli lleihad pellach yn ymrwymiad Trinity Mirror i newyddiaduraeth leol yn y rhanbarth a'i fod yn arwain y ffordd at gau papurau newydd yr ydym yn eu gwerthfawrogi ac sydd wrth galon y gymuned.”

Cefnogwyd y cynnig yn unfrydol.

PENDERFYNWYD derbyn y cynnig.

- (b) Cyflwynwyd, er gwybodaeth, lythyr gan y Trysorlys, mewn ymateb i rybudd o gynnig y Cynghorydd Sian Gwenllian i gyfarfod Rhagfyr ynghylch osgoi talu trethi.

PENDERFYNWYD nodi'r llythyr.

- (c) Cyflwynwyd, er gwybodaeth, lythyr gan Brif Weinidog Cymru mewn ymateb i rybudd o gynnig y Cynghorydd R.H.Wyn Williams i'r cyfarfod diwethaf ynghylch Trident.

PENDERFYNWYD nodi'r llythyr.

- (ch) Cyflwynwyd, er gwybodaeth, lythyr gan Lywodraeth Cymru, mewn ymateb i rybudd o gynnig y Cynghorydd Craig ab Iago i'r cyfarfod diwethaf ynghylch ymgyrch Traws Linc Cymru i ailagor y rheilffordd rhwng Gogledd a De Cymru.

PENDERFYNWYD nodi'r llythyr.

Dechreuodd y cyfarfod am 1.00pm a daeth i ben am 2.10pm.